

REFERAT Miljøudvalget 2018-2021 d. 02-09-2019

Mødedato Mandag d. 02. september 2019 kl. 13:30

Mødested Mødeværelse 5

Mødedeltagere Jørn Lehmann, A, Olfert Krog, O (Fravær), Michael Nielsen, C, Bent Olsen, F, Mads Skau, V, Preben Friis-Hauge, V, Vibeke Syppli Enrum, Ø

Indholdsfortegnelse

Drøftelse af strategi i Råstofplan 2020.....	3
Tilladelse - Tillæg til tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af ler (bentonit) på en del af ma	6
Orientering om meddelte dispensationer efter jordforureningslovens § 52 for 1. halvår 2019.....	8
Orientering om aktuelle sager.....	10
Eventuelt.....	11
Mødeplan 2020.....	12
Næste møde.....	13

Punkt 1: Drøftelse af strategi i Råstofplan 2020

19/18630

Resumé

Grøn omstilling, klima og ressourcer er et af de 6 strategiske spor i den kommende regionale udviklingsplan. Råstofplanen er en af de delstrategier, der skal medvirke til at nå sporets mål om omstilling til mere cirkulær økonomi med mere effektiv brug af ressourcer, herunder råstoffer.

Med inspiration fra temamøde i april drøftede Miljøudvalget den 24. maj 2019 indledende, hvilken retning, der skal følges i udarbejdelsen af forslag til Råstofplan 2020 i forhold til indvinding og forsyning med sand, grus og sten. På baggrund af udvalgsdrøftelsen har administrationen udarbejdet et oplæg til, hvordan ønskerne, der kom frem på mødet, kan effektueres.

Sagsfremstilling

Regionsrådet ønsker at bidrage ambitiøst til FN's verdensmål for en bæredygtig udvikling. På råstofområdet er det særligt verdensmål 12 om ansvarligt forbrug og produktion, der er relevant. Regionens arbejde med verdensmålene danner rammerne for den kommende regionale udviklingsstrategi, hvor et af de seks strategiske spor er: Grøn omstilling, klima og ressourcer. Råstofplanen er en af de delstrategier, der skal medvirke til at nå sporets mål om omstilling til mere cirkulær økonomi med mere effektiv brug af ressourcer, herunder råstoffer. I regi af den regionale udviklingsstrategi kan der sideløbende tages andre og mere generelle initiativer til udviklingsprojekter, partnerskaber og andet, der sammen med råstofplanen kan bidrage til den grønne omstilling.

Med inspiration fra temamøde i april drøftede Miljøudvalget den 24. maj 2019 strategien for sand, grus og sten i den kommende råstofplan med udgangspunkt i regionens arbejde med FN's Verdensmål.

Drøftelserne på udvalgsmødet mandede ud i et ønske om på sigt at reducere de udlagte råstofmængder, idet det antages, at en nedbringelse af tilgængeligheden kan medvirke til en bedre udnyttelse af de udlagte råstofforekomster samt øge incitamentet til at anvende alternativer til primærråstofferne sand, grus og sten.

Strategi og indhold i Råstofplan 2020

Regionsrådets beslutning om at arbejde målrettet mod opfyldelsen af FN's Verdensmål medfører et paradigmeskifte på råstofområdet. Råstofplan 2020 markerer starten på en glidende overgang mod en mere bæredygtig udvikling. Målet er at nærme sig en 12 års forsyningshorisont over de næste råstofplaner mod de i dag ca. 35 år. Ved at være tilbageholdende med nye udlæg, revidere planens udlagte graveområder for sand, grus og sten, og hermed evt. udtage områder, og lave nye retningslinjer, sendes der klare signaler om, at regionen har taget første skridt mod en bæredygtig råstofforvaltning.

Administrationens forslag til, hvordan de politiske ønsker kan effektueres i råstofplanen, er nærmere beskrevet i bilaget til dagsordenspunktet.

Vidensbaseret råstofplan

En del af paradigmeskiftet er, at der flyttes fokus til andre emner og hensyn end de, der har været centrale i de tidligere planer. Derfor er der også en række forhold, som det er nødvendigt at belyse nærmere: dels fordi råstofplanen har direkte konsekvenser for borgere, erhverv og kommuner, dels fordi der skal være sikkerhed for, at der reelt er tale om en bevægelse i en mere bæredygtig retning.

Der er derfor behov for analyser af, hvad der reelt kan forventes at kunne have en effekt i forhold til omstilling mod en bæredygtig råstofforvaltning. Og der er brug for dialog, nytænkning og videnopbygning i samarbejde med nuværende og navnlig nye aktører, der kan bidrage til paradigmeskiftet. Tilsammen er det et nyt grundlag for retningslinjer og udlæg af arealer i Råstofplan 2020.

Analyserne skal også danne grundlag for at pege på indsatser og udviklingsprojekter i Råstofplan 2020, så der i den næste planperiode opnås mere viden om, hvad der betyder noget for en bæredygtig udvikling på råstofområdet. Derved opnås et bedre beslutningsgrundlag for at komme endnu tættere på opfyldelsen af verdensmål 12 i de kommende planer.

Udlæg af graveområder for sand, grus og sten

En anden del af paradigmeskiftet handler om de udlagte graveområder og forsyningshorisonten.

I Råstofplan 2016 er der udlagt i størrelsesordenen 160 graveområder heraf er ca. 50 af de nyeste udlagte områder miljøvurderede. Områder udlagt før 2008 er ikke miljøvurderet. Samlet giver disse udlæg en forsyningshorisont på i størrelsesordenen 35 år. Ved afvejning af de foreslåede graveområder kan der derfor lægges større vægt på natur, miljø og bæredygtighed, uden at det nødvendigvis tilsidesætter råstofressourcernes udnyttelse og erhvervsmæssige hensyn.

For at arbejde mod en, på sigt, 12 års forsyningshorisont, foreslås følgende initiativer forud for råstofplan 2020:

Vurdering af nye forslag til graveområder

- Under indkaldelsen af idéer og forslag er der kommet 32 forslag til udlæg af nye graveområder. Hvert forslag bliver vurderet, og hvor det er påkrævet, bliver der udarbejdet en miljørapport. Dermed har regionsrådet grundlag for at vurdere, hvilke af de nye områder der skal udlægges i den kommende råstofplan 2020.

Vurdering af eksisterende graveområder

- Det undersøges, om der er eksisterende graveområder, der på grund af barrierer for indvinding helt kan udtages af planen, eller om der er graveområder, der kan konverteres til interesseområder, så ressourcen kan reserveres til kommende generationer.
- Der foretages en justering og/eller udtagning af de udlagte graveområder, der enten er færdiggravede, eller hvor der er ny viden om råstofressourcen.

Som en indsats i råstofplan 2020 foreslås det, at gennemføre en miljøvurdering af alle de tilbageværende områder som ikke før er vurderet. Dermed er der grundlag for i den næste råstofplan 2024 at udtage endnu flere af de udlagte områder.

Samlet set betyder det, at forsyningshorisonten fortsat vil overstige 24 år. Men den vil være mindre end den var i Råstofplan 2016, og dermed sætte den ønskede retning. Målsætningen er, at der over flere planer arbejdes mod en 12 års forsyningshorisont.

Proces

Arbejdet med paradigmeskiftet betyder, at tidsplanen for arbejdet forlænges med ca. ½ år. Det er der ikke noget lovgivningsmæssigt til hinder for. Administrationen forventer, at forslag til Råstofplan 2020 kan behandles politisk i efteråret 2020. Herefter skal forslaget i høring, inden den endelige plan kan vedtages i regionsrådet.

Frem mod færdiggørelsen af forslag til Råstofplan 2020 inddrages Miljøudvalget løbende, bl.a. i forhold til strategien for råstofferne klæg og ler og besigtigelser af udvalgte potentielle nye områder.

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget - med fokus på råstofferne sand, grus og sten – drøfter, hvordan paradigmeskiftet mod en mere bæredygtig råstofforvaltning kan effektueres i forslag til Råstofplan 2020.

Beslutning i Miljøudvalget den 02-09-2019

Udvalget drøftede, hvordan paradigmeskiftet mod en mere bæredygtig råstofforvaltning kan effektueres i forslag til Råstofplan 2020.

Udvalgets input indgår i det videre arbejde med udarbejdelse af forslag til Råstofplan 2020.

Udvalget holdes løbende orienteret om arbejdet.

Olfert Krogh deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

RP2020 - Første skridt mod en bæredygtig råstofindvinding

Punkt 2: Tilladelse - Tillæg til tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af ler (bentonit) på en del af matr.nr. 11d Bjerreby By, Bjerreby i Svendborg Kommune

18/41362

Resumé

Der er udarbejdet et forslag til tillæg til indvindingstilladelse til ler på en del af matr. nr. 11d Bjerreby By, Bjerreby i Svendborg Kommune. Der søges om udvidede transporttider for materialer til Svendborg Havn.

Der er en gældende råstofstilladelse fra 2002 på arealet, som ligger inden for graveområde (Tåsinge) for bentonit i Råstofplan 2016. Tilladelsen er gældende til udgangen af 2022, hvor dette tillæg også udløber.

Sagsfremstilling

NCC Industry A/S har ansøgt om tilladelse til 30 dage årligt at læsse og udkøre materialer til Svendborg Havn inden for udvidede driftstider. De gældende driftstider er fra 7.00 til 18.00 mandag til fredag. Der er ansøgt om drift fra 5.30 til 22.00 i op til 30 dage årligt.

Begrundelsen for ansøgningen er, at der i perioder med eksport af bentonit pr. skib er behov for at arbejde intensivt for at forkorte skibets kajtid i Svendborg Havn. Det ansøgte betyder, at nat-støjgrænserne næppe kan overholdes frem til normal dagbegyndelse kl. 7.00. Derfor er det overvejet, om der kan gives accept af at den støjmæssige natperiode, som normalt regnes fra 22.00 til 07.00, kan forkortes. Miljøstyrelsens støjvejledning giver mulighed for dette i særlige tilfælde, men natperioden kan ikke være kortere end 8 timer.

Derfor kan det ansøgte ikke imødekommes fuldt ud. Der er i nærværende forslag til tillæg til tilladelse givet tilladelse til drift i 30 dage fra 06.00 til 22.00 mandag til fredag. Begrundelsen for udvidelse af dagperioden og driftstiden er, at når der ligger et skib klar i havnen til at aftage materialerne, er unødigt ventetid dyrt for virksomheden og miljømæssigt u hensigtsmæssigt både for nærmiljø og i det store CO₂-regnskab.

Administrationen har ved den forudgående miljøscreening sammenfattende vurderet, at det ansøgte, med de vilkår som foreslås fastsat, ikke vil få væsentlig indvirkning på miljøet. Der skal derfor ikke udarbejdes en ny miljøkonsekvensrapport (tidligere VVM-redegørelse).

Der er i forslag til tillægget stillet vilkår om driftstider, støjniveau, materiel og om at nærmeste naboer (samt regionen) skal underrettes skriftligt forud for de 30 dage med særlig kørsel. Dertil er der stillet vilkår om, at der kan foretages støjmåling eller -beregning, hvis det findes nødvendigt, og at der ved overskridelse af støjvilkår skal etableres støjvolde.

Ved den indledende høring og ved partshøringen er der indkommet høringssvar fra Svendborg Kommune og NCC Industry A/S. Svendborg Kommune har haft enkelte forståelsesmæssige rettelser. Dertil et ønske om at natperioden skal gælde helt til kl. 7. Dette er dog senere frafaldet. Dog mener kommunen at peakstøj stadigvæk skal overholde natværdierne. Dette har administrationen ikke kunnet imødekomme. NCC Industry A/S har ønsket hele afsnit 4 (Generelle bestemmelser) slettet. Ønsket er imødekommet for den del, der vedrører forbud mod jordtilførsel, da der er en gældende dispensation til dette.

Indstilling

Det indstilles,

at miljøudvalget godkender det udarbejdede tillæg til tilladelse til udsendelse.

Beslutning i Miljøudvalget den 02-09-2019

Indstillingen blev tiltrådt.

Olfert Krogh deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Forslag - Tillæg til tilladelse Bjerreby saml med bilag

Punkt 3: Orientering om meddelte dispensationer efter jordforureningslovens § 52 for 1. halvår 2019

19/24300

Resumé

Der er siden orienteringen på udvalgsmødet 21. februar 2019 meddelt 3 dispensationer vedrørende tilførsel af jord til råstofgrave.

Sagsfremstilling

Efter reglerne i jordforureningslovens § 52 er det forbudt at tilføre jord til råstofgrave. Regionen kan meddele dispensation fra forbuddet, når der ikke er risiko for forurening af vandindvindingsanlæg eller en anvendelig grundvandsressource.

I henhold til beslutning i regionsrådet den 24. oktober 2011 er koncerndirektøren for regional udvikling bemyndiget til at administrere bestemmelsen, og Miljøudvalget skal orienteres om de meddelte dispensationer. På regionsrådsmødet den 28. november 2016 blev det besluttet, at Miljøudvalget orienteres halvårligt om trufne afgørelser i henhold til jordforureningslovens § 52, dog på førstkommande møde, hvor særlige forhold foreligger.

Der er siden seneste orientering på udvalgsmødet den 21. februar 2019 givet 3 dispensationer:

Esbjerg Kommune

1. Regionen har den 28. januar 2019 meddelt en dispensation til modtagelse af uforurenet jord i en del af råstofgraven beliggende matr. nr. 1i og 1h Krogsgård Hgd., Tjæreborg. Arealet har tidligere haft dispensation til modtagelse af jord. Arealet ligger uden for område med særlige drikkevandsinteresser. Der er ingen private drikkevandsboringer inden for regionens 300 meter opmærksomhedszone. Dispensationen gælder frem til det tidspunkt, hvor arealet skal være efterbehandlet, jf. råstoffilladelsen, senest 31. december 2022.

Svendborg Kommune

2. Regionen har den 29. marts 2019 meddelt en dispensation til modtagelse af uforurenet jord i en del af råstofgraven beliggende matr. nr. 41u Kirkeby By, Kirkeby, Stenstrup. Arealet har tidligere haft dispensation til modtagelse af jord. Arealet ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser. Jordtilførsel sker på baggrund af et kommunalt påbud meddelt i 2008 om opfyldning af den tidligere fyldplads. Dispensationen gælder frem til det tidspunkt, hvor arealet skal være efterbehandlet, jf. råstoffilladelsen, senest 1. januar 2029.

Faaborg-Midtfyn Kommune

3. Regionen har den 4. juni 2019 meddelt en dispensation til modtagelse af uforurenet jord i en del af råstofgraven beliggende matr. nr. 22e Sdr. Næra By, Sdr. Næra. Arealet har tidligere haft dispensation til modtagelse af jord. Arealet ligger i område med almindelige drikkevandsinteresser, men inden for et tidligere beregnet indvindingsopland for Fraugde Over Holluf Vandværk. En helt ny grundvandsmodel fra Naturstyrelsen viser imidlertid, at der ikke er hydraulisk kontakt mellem grundvandet under råstofgraven og vandværkets overfladenære indvinding. Dispensationen gælder frem til det tidspunkt, hvor arealet skal være efterbehandlet, jf. råstoffilladelsen, senest 31. december 2022.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 02-09-2019

Til orientering.

Olfert Krogh deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 4: Orientering om aktuelle sager

19/112

Beslutning i Miljøudvalget den 02-09-2019

Formanden orienterede bl.a. om planlægning af kick-off-arrangement sammen Shell på Fredericia Havn.

Administrationen orienterede om forurening ved Lynfrost i Nyborg og arbejdet med Grindstedforureningerne.

Olfert Krogh deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 5: Eventuelt

19/112

Beslutning i Miljøudvalget den 02-09-2019

Administrationen orienterede bl.a. om miljøkonference den 5. september 2019 hos Danske Regioner og møde i Danske Regioners udvalg for miljø og ressourcer.

Olfert Krogh deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 6: Mødeplan 2020

19/112

Sagsfremstilling

Der foreslås følgende mødeplan i 2020:

	Ugedag	Dato i 2020	Tidspunkt	Bemærkninger
1	Torsdag	23. januar	Kl. 12 - 14	
2	Onsdag	19. februar	Kl. 10 - 12	Mødet skal holdes i regionshuset
3	Torsdag	19. marts	Kl. 12 - 14	
4	Onsdag	15. april	Kl. 10 - 12	
5	Onsdag	13. maj	Kl. 10 - 12	Mødet skal holdes i regionshuset.
6	Torsdag	18. juni	Kl. 10 - 12	
7	Torsdag	27. august	Kl. 10 - 12	
8	Torsdag	17. september	Kl. 12 - 14	
9	Onsdag	21. oktober	Kl. 10 - 12	
10	Torsdag	19. november	Kl. 10 - 12	WHINN sidste dag
11	Torsdag	10. december	Kl. 12 - 14	

Indstilling

Det indstilles,

At mødeplan 2020 godkendes.

Beslutning i Miljøudvalget den 02-09-2019

Mødeplan 2020 blev godkendt med den ændring, at mødet den 13. maj 2019 afholdes kl. 9 – 11.

Olfert Krogh deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 7: Næste møde

19/112

Sagsfremstilling

Næste møde er mandag den 23. september 2019 kl. 12.30 – 14.30 i Regionshuset.

Mødeplanen for resten af 2019 er:

Onsdag den 30. oktober 2019 kl. 14.30 – 16.30

Onsdag den 20. november 2019 kl. Kl. 10.00 – 12.00

Mandag den 9. december 2019 kl. 12.30 – 14.30

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 02-09-2019

Næste møde er mandag den 23. september 2019 kl. 12.30 – 14.30 i Regionshuset.

Olfert Krogh deltog ikke i sagens behandling.